

دیپلماسی ذاتاً متضمن برقراری ارتباطات و کسب اطلاعات است و عقلانیت مطلق متضمن و مستلزم داشتن و کسب اطلاعات کامل است. عقلانیت محدود نیز متضمن و مستلزم داشتن و کسب حداکثر اطلاعات ممکن است. از این رو، کسب اطلاعات و استفاده بهینه و به موقع از آن، لازمه هر راهبرد و سیاست عقلانی است. از طرفی راهبرد پردازی و اتخاذ راهبرد درست و دقیق، مستلزم شناخت دقیق، درست و کامل خود، رقیب/دشمن، و محیط عملیاتی و میدانی منطقه‌ای و بین‌المللی است.

در این بین آگاهی و اطلاعات از خود: شناخت قوت‌ها و ضعف‌ها؛ منافع، اهداف و اولویت‌های راهبردی؛ برآورد درست از قدرت و جایگاه خود در نظام منطقه‌ای و بین‌الملل را نباید فراموش کرد.

آگاهی و اطلاعات از رقیب/دشمن را نیز نباید از یاد برد: شناخت قوت‌ها و ضعف‌ها؛ منافع، اهداف و اولویت‌های راهبردی او؛ راهبرد او و مختصاتش.

آگاهی و اطلاعات از محیط خارجی/ عملیاتی منطقه‌ای و بین‌المللی که توضیح داده شد نیز رکن دیگر این مسئله است: شناخت ماهیت و گفتمان قدرت رایج در این دو نظام؛ چگونگی توزیع قدرت در این دو نظام و سیاست منطقه‌ای و بین‌المللی؛ کشورهای تشکیل دهنده قطب‌های قدرت؛ مناسبات قدرت در این دو نظام، به‌ویژه بین قدرت‌های بزرگ و قطب‌های قدرت و آن‌ها و سایر بازیگران اعم از منطقه‌ای و جهانی. در واقع می‌توان گفت اهمیت جنگ اطلاعاتی و شناختی در جهان امروز را نمی‌توان نادیده گرفت.

تلاش برای اینکه جبهه داخلی دچار گسست نشود با توجه به تجربه بر خورد رسول اعظم با عبدالله بن ابی، ابن سلول و در عین حال تلاش برای استفاده از شکاف‌ها و گسست‌های خصم به عنوان نمونه در خندق چقدر می‌تواند اهمیت داشته باشد؟

این شیوه برخورد پیامبر را می‌توان در قالب راهبرد موازنه قوا تبیین کرد. در این راهبرد حفظ و تقویت قدرت درونی خود (موازنه ایجابی) و تضعیف قدرت جبهه

رایج در نظام بین‌الملل و پیرو آن نظام منطقه‌ای؛ چگونگی توزیع قدرت در نظام بین‌الملل یا ساختار و قطبیت نظام بین‌الملل و نظام منطقه‌ای. هر نظامی مختصات و قواعد خاص خود را دارد و راهبردها، سیاست‌ها و رفتارهای مقتضی و متناسبی را ایجاب می‌کند؛ شناخت کشورهای تشکیل دهنده قطب‌های قدرت در هر دو نظام؛ شناخت مناسبات قدرت در هر دو نظام، به‌ویژه بین قدرت‌های بزرگ و قطب‌های قدرت و آن‌ها و سایر بازیگران اعم از منطقه‌ای و جهانی؛ پیش‌پویایی‌ها، تحولات و تغییرات نظام بین‌الملل و منطقه‌ای؛ نسبت و رابطه بین نظام منطقه‌ای و نظام بین‌الملل؛ شناخت میزان آزادی عمل مناطق و بازیگران منطقه‌ای.

درس دوم، اتخاذ راهبرد و سیاست متناسب با ماهیت و تحولات نظام بین‌الملل و تقویت ساخت درونی قدرت، توسعه قدرت فراتر از سطح ملی به سطح منطقه‌ای و سپس تنظیم و تدبیر تعامل با نظام بین‌الملل می‌باشد.

درس سوم، استقلال و آزادی عمل خارجی بر پایه اصل عدم تعهد به قطب‌های قدرت جهانی است.

درس چهارم، استفاده از رقابت‌ها و شکاف‌های موجود بین قطب‌های قدرت جهانی، بین بازیگران منطقه‌ای و جهانی، و بین خود بازیگران منطقه‌ای است.

درس پنجم، استفاده بهینه و به موقع از فرصت‌های ناشی از انتقال قدرت در نظام بین‌الملل و پیچ‌های تاریخی است. درس ششم، اتخاذ رویکرد گام‌به‌گام و استدراجی انتقادی، اصلاحی و تجدیدنظرطلبی در قالب راهبرد چندجانبه‌گرایی، ائتلاف‌سازی و منطقه‌گرایی فعال است نتیجه اینکه باید یک رویکرد آرمان‌گرایی واقع‌بین اتخاذ کرد که بر اساس اصل استقرار و استدراج و راهبرد تدرج‌گرایی فزاینده عمل می‌کند.

آقای خنفر بر مسئله اهمیت اطلاعات و اینکه حضرت رسول (ص) همواره در مسئله اطلاعات از خصم خود جلوتر بودند تأکید می‌کند. می‌دانیم که امروزه نیز بیش از پیش اهمیت این موضوع روشن شده است، نگاه شما در این زمینه چیست؟

کریدورها و راه‌های تجاری، اعم از زمینی، دریایی و هوایی، امروز نیز در نظام بین‌الملل و مناسبات قدرت بین‌المللی، ارزش ژئوپلیتیکی و نقش راهبردی بسیاری دارند؛ به‌ویژه برای کشورهایمانند ایران که موقعیت ترانزیتی دارند، کریدورها از ارزش و اهمیت بسیار تعیین‌کننده‌ای برخوردارند. بنابراین، درسی که از این راهبرد پیامبر می‌گیریم آن است که باید از موقعیت ترانزیتی کشور استفاده بهینه و بهینه کرد و مهم‌تر آنکه اجازه نداد ایران از کریدورهای تجاری حذف شود.

اکنون نیز یکی از عرصه‌های رقابت قدرت‌های بزرگ، کریدورهای تجاری و اقتصادی است. برای نمونه ابتکار کمربند و راه چین یا جاده ابریشم جدید یکی از آن‌هاست. آمریکا نیز طی سفر اخیر جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی بایدن، به غرب آسیا از طرح و ابتکاری سخن گفت که کشورهای عرب منطقه شامات و کشورهای حوزه خلیج فارس را از طریق یک شبکه ریلی به یکدیگر متصل می‌کند. این شبکه ریلی از طریق مسیرهای دریایی و خطوط کشتیرانی در نهایت به هند متصل می‌شود. این طرح بخشی از راهبرد آمریکا برای مقابله و خنثی کردن ابتکار کمربند و راه چین است.

ایران نیز سال‌هاست که یکی از کریدورهای شمال و جنوب و شرق و غرب برای تجارت و انرژی به شمار می‌رود. اما از طرف دیگر آمریکا نه تنها سعی کرده این طرح‌ها خنثی شود بلکه در پی آن بوده و هست که ایران از این ارزش راهبردی تخلیه و حذف گردد. به‌گونه‌ای که برخی هدف طرح جدید آمریکا را دورزدن ایران و چین می‌دانند تا ایران دچار تنگنا و خفگی ژئوپلیتیکی شود.

آقای خنفر به این مسئله توجه می‌دهند که حضرت رسول (ص) متناسب با تحولات نظام بین‌الملل آن روز اقدامات خود را سامان می‌دادند، نسبت ما با نظام بین‌الملل چگونه باید باشد؟

درس اول، ضرورت شناخت محیط خارجی/ عملیاتی سیاست خارجی به معنای نظام منطقه‌ای و نظام بین‌الملل است. شناخت ماهیت و گفتمان قدرت

تحلیل رفتار راهبردی پیامبر بمبنای تلفیق سطوح سه‌گانه داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی کاملاً موجه و موفق است. چون برای راهبرد پردازی و اتخاذ راهبرد درست و دقیق در سیاست خارجی باید هر سه سطح رابطه درستی شناخت و درک واقع‌بینانه‌ای از آن‌ها داشت.